

Székegyházi Közélet

Politikai, közgazdasági és társadalmi újság

Előfizetési árak:

Égész évre 150 L., félévre 75 L., negyedévre 37-50 L.

Egyes szám ára 3 L.

Felolós szerkesztő:

TOMPA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 14. sz.

Telefonszám: 34.

Megjelenik minden vasárnap.

Békességet

hirdettek az angyalok az első szent karácsony éjszakáján, 1925 évvel ezelőtt, a jóakaratu embereknek. Az angyali szózat szavai évről évre megújulnak az egyház szolgálóinak ajkain az égi szeretet kiadásának gyönyörű ünnepe: szent karácsony napján. És évről-évre, ahelyett, hogy közelebb jutnánk az igazi békességhez, mind jobban és jobban eltávolodunk attól, mert hovatovább mind kevesebb és kevesebb lesz a jóakaratu ember.

A nagy világegéstől, a szörnyű világhatalmaktól mindenki lelki megterhelést, magabizalmat és megjobbulást várt s jött helyébe a lelki depresszió, az ördögi szenvedélyek felszabadulása. Az önzés olyan határtalan méreteket öltött, hogy ennek következtében eltűnt még a családok meghitt békessége, egykori meleg szeretete is. A hitvesi köteleket máról-holnapra százan és százan bontják fel. A szabad szerelem virágkorát éli. A gyermekek, ifjak és férfiak többé már nem töpregenek, mint egykor jó Petőfi, hogy miképpen szólítsák rég nem látott szüleiket. Most nem a fiom, a szerető, hanem a durva hang járja. Most nem az ölelő karok tárnak az agg szülők ölelésére, hanem durva cökök emelkednek feljükk. Az ifjak nevelőik szavaira keveset hallgatnak. Agg szülők egészségével nem sokat törődnek, inkább csak az éveket számítják, hogy mikor juthatnak busás örökségek birtokába.

Amilyen a családok legtöbbszörének a képe, olyan a társadalom s a nemzetek élete is. Önzés, tülekedés, szeretetlenség, élnivágyás és mások letip-

rása mindenfelé. Még az egy pályán működők, egy foglalkozást űzők és egy fajhoz tartozók is, akiket a bajtársiaság és a szeretet szent kötelékének kellene összekapcsolnia, farkasszemet néznek egymással s leve lesik az alkalmat, hogy mikor és hogyan kibébiessék egyik a másat. Ha gerinctelen vagy, ha hizelegni, színeskedni jól tudsz, barátod van kellő számmal. Ha elved, meggyőződésed ki mered mondani, akkor beteljesedik a közmondás: szólj igazat s betörik a fejed. S a szép nő nem is mintha teljesen megváltozott volna! Örületes divatmajmolás mindenfelé. Semmi esztétikai izlés, mintha csak a női szemérem eladó volna. És a nemzetek?! Ami mindeniknek szent és isteni joga, ha esetleg erősebb és hatalmasabb vagy, elveheted tőle s még csak lelkiismeretfurdalást sem érzessz miatta.

Miúdezt mi, ha nem a modern pogányság? Ebbe az ujkori pogányságba cseudüljön bele az angyali szózatnak szelid, édesgető, csalogató hangja, — amely egykor vad népeket szelidített meg s halmasokat, fennhéjázókat tett alázatosokká, — hogy az emberiség a nagy világhatalom után immár ráeszméljen magasztos hivatására. Hogy minél több jóakaratu ember legyen; hogy a családokba, a társadalomba visszatérjen a krisztusi szeretet s a nemzetek ne egymás letiprásában leljék örömeiket, gyönyörűségüket, hanem a bethlehemi jászolytól kiáradó békesség honosodjék meg közöttük. Mert csak ez a békesség forraszthatja össze a szíveket, ez a békesség hozhatja meg a népek és nemzetek sajtó sebeire a gyógyító irt. Ez készítheti elő a nemzetek várva-várt, igazi karácsonyát.

Levél a szerkesztőhöz.

Tekintetes Szerkesztő Ur! Ehejt jó Juliskámmal együttesen kívánok jó uramnak boldogságos, szent karácsonyi ünnepeket megérni, jó egészségben, uri családjával egyetemben! A jószágos Isten nekem is megengedé, hogy ő szent felsége karácsonyát 58 adiksor megérjem; — mert már minden rákövetkező egy karácsony csak ajándék számomra a Gondviseléstől; — jó öreg bordámmal pedig mindközönségesen a 32 iket. Közbevetem, hogy a mikor 40 ik esztendejét már vagy ötlet is elhagyta öregem — még mindig 40 éves volt. Nála ugyanis megállott az idő folyása, nem úgy, mint nálam, akinél három nappól áll egy esztendő — oly hamar mulik az idő, — éppen, mint azt gyermekkoromban meséből hallottam...

— Hány esztendő kend, komám-asszony? — kérdezte a menekülés után komámé öreg bordámtól.

— Kerekszámban éppen negyven — mondotta ő.

S ehelyt a menekülésnek már jó pár esztendeje vagyon.

Ekkor igazat is mondott, de ezt a kerekszámot éppen 5 álló esztendőig ismételte mindazoknak, akik évei számát tudakolták. S én mosolyogtam. Őt esztendőt letagadott az istenadta. No de azért helyre fehéren még most is. Ugy élünk ketten, mint egy kis királyság. Király a fiugyermekünk — az ő akarata érvényesül, a feleségem a

minisztérium, én meg a — képviselőház vagyok. A gyermek követel, az asszony előterjeszt, én meg vagy megszavazom a költségvetést, vagy elvetem — már mint képviselőház. Akkor a kormány azt mondja, hogy:

— Beadom a lemondásomat, kinyúlódjék a kutya ilyen kevés pénzzel. Szegény ember ne vegyen feleséget, s több nyomorúságot a nyakába.

S megindul a költségvetés felett a vita. Győztesen rendesen ő, s én kiizzadom a rámszózott terheket. Igaz, hogy nem is kívánom, hogy a kormány rudját másnak adja át; viszont ezt ő sem akarja. Mert hát uralkodni mégis jó.

— Követelem, s punktum! — mondja hangosan.

— Megadatik! — mondom én az erő tudatában, de lassabban.

Mert hát az élet sokat követel, ugy-e jó Szerkesztő Uram, ezt bizvást ő is tudja. Igen sokat. S ez ellen nincs apelláta, hiába mennék akár a sóhivatalba panaszommal, mint közönségesen mondani is szokták.

No, de most itt a szent karácsony, a szeretet ünnepe. Örömmel népek a gyermekeknek, de az a nagyoknak is. Bár lenne az minden háznál, minden embernél, minden faluban, s minden országban. Sokszor elgondolom magamban, milyen jó is lenne, ha egyszerűen csak az embereknek az a gondolat támadna, hogy no most már elég volt a haragból, most minden haragosommal kibékülök, s minden ellenségemmel kezdet fogok. Mert hát ugyis

Costa Foru mártíromsága.

Írta: Lengyel József.

Ha vesztett is aktualitásából, de még mindig égő seb a lelkekben a Costa Foru ért súlyos inzultus. Az agg publicistát egy ötven főből álló bottal felfegyverzett csapat súlyosan bántalmazta a kolozsvári pályaudvar éttermében. Hogy kicsoda Costa Foru, azt már a világsajtó régen tudatta velünk, hogy miért küzd és dolgozik — a publicisták ezen kitűnő doyenje — azt megtudjuk onnan, hogy a világirodalom kitűnősei hazánkba látogatva, először az ő házában ajtaját nyitják be. Mint ember abszolút puritán és intakt s volt alkalom lelkének kisugárzó nemességét élvezni. A román publicistikának egyik felkent bajnoka, uttörője ő, ki fájának kulturáját nagy lendülettel vitte előre s különírói nemzedéket teremtett maga körül. Hazafisága is minden kritikán felül áll, hi szeu munkáiban a jó és nemes követésére buzdítja honfitársait.

Miúdezt daccára valóságos hajszafolyik ellene, hazafiatlansággal, nemzetközieséggel vádolva meg működését. Aki tehát ebben az országban az itt élő népek harmonijára érdekbe szót emel, azt le kell dorongolni, mert hazafiatlan. Sziate hihetetlen, hogy a huszadik század végén valahol ilyen mentálitás állandósuljon. Nem kell éles megfigyelés annak megállapítására, hogy Európa többi államaiban miy komoly tevékenység folyik a lelkék kibékítésére, halálos ellenfelek sietnek kezét szoritani, mert ilyen az irányítás, felelős, komoly kormányférfiak ennek érdekében dolgoznak gondos előrelátással. Csak nálunk tajultak el az erkölcsök úgy az utóbbi időben, hogy a testvéri együttérzés övzelen harcossait ott, ahol érik, leütik. Éppen az a fiatal generáció inzultálja a jeles publicistát, amelynek éppen tőle kell példát vennie. Milyen irányt vehetett

orsuuk, hogy ilyen rohamléptekkel vágatunk az ököljog korszaka felé? Ki felelős az erkölcsök, éppen az ifjuság erkölcsének ily mérvű eldurvulásáért? Vajjon nem gondolják-e meg azok, kik ilyen szellemet plántálnak bele a közéletbe, hogy a botnak két vége van s a lelkeknek hazafias frázisokkal való eldurvítása irtozatos reakciót szül? Hogy minden merénylet a kultura ellen romboló hatású s lejtőre viszi az országot. Ennek az országnak rettenetesen ártottak az antiszemita zavargások, mégis azok kifőrésének évfordulóját „zavartalan csendben” ünneplik meg.

A jó hazafi aggodalmával kérjük, meddig tart még ez a hisztériás roham fajok, kulturák és egyének ellen? A végsőkig húzott hurt még meddig feszítik és miért nem távozik helyéről egy oly kormány, mely a lelkek ezen idegfeszítő harcában nem tud vagy nem akar rendet teremteni? Lám, minő ügybuzgalmat tudnak kifejteni, ha egy megüresedett kerület megkaparintásáról van szó! Minő pártérdek diktálja azt, hogy a Costa Foru mártíromsága folytatódjék? Kérdések, melyre nem kapni választ. Am a béke és szeretet apostolait nem lehet ledorongolni. Dermesztő tél után tavasz következik a Gondviselés a maga kiapadhatatlan bölcsességével gondoskodott arról, hogy a Costa Foru igéi termékeny talajra hulljanak...

Nem lehet annyira tönkre kormányozni egy országot, hogy minden jó és nemes kivesszen belőle! És nem lehet a reakció politikáját addig forszírozni, hogy ne támadjon fel belőle az emberi lelkek szívós törekvése a tiszta demokrácia felé.

A közéleti purifikálás embereit — mindgyere tapasztalhatjuk — ma még itt is, ott is támadások érik. Azonban kétségtelen, hogy minden párturalom csak ideig-óráig állhat fenn, melynek változtatásával lehetetlenség nem nyujtani elégtételt azoknak, kik a Costa Foru példájához hasonlóan méltatlan meg-

olyan rövid az élet ezen a sártekén. De az a baj, hogy minden ember lelkesebbre érzi magát, ha megbocsát haragosának, s a kezdő lépést oly nehéz megtenni. Pedig milyen jó volna, ha az év minden napja karácsony lenne az embereknek, — karácsony a munkanap, karácsony az ünnepnap — a szeretet napjai! Milyen boldog megnyugvás ülne a lelkekre — ugy-e jó uram!

El is gondoltam magamban a régi jó idöket, el a nagy harcokat, az ellenzék, s a szabadelvűpárt küzdelmét, — ott a magyar parlamentben. Izzó volt a küzdelem, a kedélyek föl-korbácsolva. S föllállott a heves vita folyamán néhai jó Thaly Kálmán, a Rákóczi-kultusz megteremtője, s a békére közvetítő indítványt tett. Zajos taps, éljenorkán rezgett végig a Házban. A béke megvolt, a két párt, de meg valamennyi párt között is. S Bécsből az lett a jutalom, hogy a bujdosó Rákóczi hamvait a Boszporus mellől haza engedte szállítani a legfelsőbb elhatározás.

Savadenak hívták azt az állatszélidítőt, ki a Beketov-cirkuszban a kiállítás alkalmával szélidített fenevadjaival szenzációs mutatványokat végzett. Háborzongató látvány volt. A cirkusz közepében egy nagy vas ketrecet állítottak össze. Ő maga egy kisebb és egy nagyobb kutyával lépett a ketrecbe. Jött elől két hatalmas jegesmedve, utána két tigris, két orosz-lán, két barna medve. Ezek a ketrec két oldalán sorban felállított, hát nélküli széken foglaltak helyet — párfá-

val egymással szembe. Jött a produkció. Savade balkezeben egy börről bevont vasbotot tartott, jobbkezeben pedig egy korbácsot. A vasbot veszedelem esetén valószínűleg a fenéved szájába kerül, ha az emberhura vete-medett volna. Ettől az állatok nem féltek, de féltek a korbácstól. Ez volt a parancs végrehajtásának ellenszegülők serkentője. A ketrec egyik oldalán volt föllállítva egy kétlábu, magasbanyuló létraszzerű alkotmány. Itt kellett egy allegorikus képet bemutatni. Savade a korbáccsal egyet csattantott.

— Muki előre!

Beszalad Muki, az állatsereglet bohóca, egy egyévesnek látszó mókás, játékos medve, s miadea állat előtt komplementirozva, föllépked a létra legtetetejére, s ott helyet foglal. Csattan az ostar. Jön Leó, aztán a tigrisek sorban. Háborzongató volt, mikor Muki csupa játékból a tigris lábához kapott, s az ostar lesuhintott. Szememet behunytam, s mire kinyitottam, az anyjuk már a kijárat felé szaladt ijedtében. A tigris hatalmas karrait már-már a bohócmédvének vágja, s szétmarcangolja, ha idejekorán meg nem fékezik. Savade szembe ugrott vele, merően a szemé közé nézett, s nézés és az ostar rendet teremtett. Békét! S a mutatvány simán ment tovább.

Hát imán most Tekintetes Uram, ha meg nem haragudnék, azt bátorodom kérdezni: — nem volna-e jobb, ha az emberek a Thaly Kálmán indítványa formáját választják, s nem a korbáccsal fejtő Savade szélidítő el-

hurcolást szenvedtek. A személyeskedések, családok, egyének elleni szívtelen üldözések már nem tarthatnak so káig, mert lassan, de biztosan izolálva maradvak azok, kik embertársaik könynyeiben kéjelegnek.

A Costa Foruk vérző sebei, néma mártírrombák, lelkesítő példája nyomán egész biztosan a humanizmus és tiszta demokrácia pompázó virágai fognak kinyílni.

A Jótékony Nőegyesület története.

— Irta és az 1925. dec. 6-iki jubiláris diszközgyűlésen felolvasta: Csefő Sándor titkár. —

Mélyen tisztelt közgyűlés!
Nagyérdemű közönség!

A jubileumok évtizedében élünk. A magyar nép történetében ez előtt 100 esztendővel olyan korszakos jelentőségű nagy változások történtek, a melyek nyelvünk, kulturánk ápolását egyszerre hatalmas lendülettel segítették elő. Megszülettek a reformkor vezéralakjai, a kiknek kezdeményezésére egymásután jöttek létre a legszebb, legértékesebb társadalmi és kulturális intézmények, a melyeknek az egész emberiség szempontjából üdvös értékek, eszmények ápolása, művelése volt a feladatuk. A Petőfik, az Aranyok, Madáchok, a Jókaiak, a Széchenyiek voltak az utókor, a kiknek alkotásaival nem tud eléggé betelni a magyar lélek, mert megbecsülhetetlen kincsekkel gazdagították azt. Az elmúlt években és napokban róttá le a magyar nép az irántuk való nagy-nagy hálaját százados jubileumi ünnepek keretében. Elnémultak a kicsinyes, a politikai érdekek, a gyűlölködés, mely annyira sajátja a mai kornak és áhitatos csendben az emlékezés nemesítő gondolata ülte meg a lelkeket. Fellevenedtek a lelkekben a mult emlékei, azok örömei és fájdalmai, a melyekből életkedvet, jövőbe vetett hitet merítettek.

Ugy érzem, hogy ilyenféle ünnepnap virradott ma mireánk is. Összegyűltünk mi is a szeretet hívó szavára, a szeretet Istenét dicsőítő áhitatra, mi a szeretet hívei. Azért jöttünk össze, hogy rá cáfoljunk arra a sötét, vigasztalan képre, a mit a köznapi élet vásári zajában látunk. Tényekkel akarjuk igazolni, hogy itt e kis székelly városban van egy szerény, csendesen dolgozó egyesület, a melynek a szeretet a hitvallása, a melyik segítő kezével felemeli az elesetteket, táplálja az árvákat és éhezöket, gyámolítja a nyomorban szynylódókat, vigasztalja a szeren-

csétlenekeket és ezt a munkát már ke-rek ötven esztendeje végzi.

Ölven esztendő! Olyan határkö egy egyesület történetében, a mely mellett nem lehet csak úgy észrevétlenül elhaladni. Álljunk meg egy pillanatra e határkönél és vessünk egy rövid visszapillantást a megfutott útra, hogy lássuk meg, milyen multja van egyesületünknek, a sz. udvarhelyi Jótékony Nőegyesületnek, hogy azt a jellel összevetve és szemünkkel a jövőre irányítva, megudhassuk, milyen irányelveket kell követnünk a jövőben, hogy hivatásunkat a legkövetesebbre teljesíthessük.

Hogy bevezető gondolatomhoz következetes legyek, én a jótékonyági egyesületek keletkezését is az 1825-ik évvel kezdődő reformkor vívmányai közé sorozom. Természetesen ezek későbbi vívmányok, amelyek akkor jöttek létre, amikor fontosabb, égetőbb szükségességgé kérdések már elintézésre nyertek. A legtöbb jótékonyági intézményünk maximum 60—65 éves, tehát egyesületünk az 50 évével eléggé elől jár.

A sz. udvarhelyi Jótékony Nőegyesület megalakulásának pontos ideje 1875 febr. 14. Ezt a dátumot természetesen megelőzte több előtervezet, melyek közül az első már 1874 okt. 17-én megvolt és 1874 dec. 14-én már a kész alapszabályok is felterjesztettek a magyar kir. belügyminiszterhez-jóváhagyás végett, a melyre a megérőitő végzés nagyon gyorsan 1874 dec. 31-én visszaérkezett 53692 belügyminiszteri sz. alatt.

Kész volt tehát a mű; néhány lelkes nő és férfi alkotása, a kiknek nemesen érző lelke megérezte a korszakot, hogy e városban mutatkozó sok nyomort és nélkülözést valamelyes módon csökkenteni kell, mert a szegénység, a nélkülözés szűli a legtöbb bűnt, a bűn pedig felborítja, aláásója minden társadalmi és állami rendnek. Méltó, hogy a legelső tisztikar tagjairól itt névszerint is megemlékezzünk, mint azokról, a kik az alapítás munkájában a legtevékenyebben részt vettek. Ezek néhai Ugron Lázárné elnök, öz. Lakatos Jánosné alelnök, néhai Koncz Lajosné alelnök, néhai Sebesi Ákos titkár, néhai Szabó Dönesné r. elnök, néhai öz. Korondi Mózesné pénztáros, néhai Zayzon Ferenczné jegyző és néhai Tolvaly Zsigmondné ellenőr. Bár az első tisztikar tagjai valamennyien a temető csendjében nyugosznak már, azért bizonyára vannak e város és vidék élő polgárai között még többen, akik mint az egyesület legelső tagjai részt vettek az első megbeszéléseken, a szervezés munkájában tevé-

keny részt vettek, a kik előtt örömmel hajtom meg a hála és elismerésünk lobogóját. Ezek között külön is megemlítem öz. Török Pálné öngyűségét, kinek egyesületünk érdekében kifejtett munkásságának legfényesebb bizonyossága az a sikereiben gazdag 11 év, amelyet az ő elnöksége alatt töltött el egyesületünk. Széld, megyerő modora, finoman érző lelke mindenképpen tisztelőjévé tett, egyesületünk pedig a jól megérdemelt elismerésének adta csekély jelét, a mikor lemondása után tb. elnökké választotta, a 25 éves jubileumon pedig elismerő oklevéllel tüntette ki. Bod Károly ny. koll. igazgató tanár és lelkész urat, a ki mint első szervező, mint 10 éven keresztül titkár, majd tb. titkár, rövid ideig pénztáros, és mint mindenkor gyűléslátogató és érdeklődő sokat tett az egyesületünk megerősödése érdekében.

Az első tisztviselők mind hosszú időn keresztül állják a posztot, intézik az egyesület — kezdetben nehéz — ügyeit, a mi magával hozza az egyesület mind gyorsabb és gyorsabb erősödését. Az első 33 esztendő összesen 4 elnök idejére esik, valamennyien nagy rátermettséggel, sikereiben gazdag munkásság mellett vezetik az egyesületet. Ezek néhai Ugron Lázárné, néhai dr. Török Albertné, öz. Török Pálné és dr. Damokos Adorné. Az ő elnökségük idejét Bod Károly tb. titkár egyik évi jelentésében nagyon találóan úgy jellemezte, mint a megalakulás és egyszerű állapotok, az átalakulás és elmélyedés, a megismerődés és virágzás, továbbá a hasznos és áldásos gyümölcsözés korát.

Az első 3 elnök működésével véget ér az első negyed század is és a 25 éves jubileumot ereje legjavában üli meg az egyesület. Az 1900 december 8-án rendezett jubileumi ünnepség, mely épp úgy mint a mai egy délelőtti diszközgyűlésből és este fényes teaestélyből állott, impozáns módon folyt le fényes bizonyosságú annak, hogy az elődök nem utszelre vagy konkoly közé ültették a mustármagot, hanem termő földre, szerető női lelkekbe, a hol az életerős virágzó fává tudott fejlődni.

A kor haladásával egyesületünknek is lépést kellett tartania, alkalmazkodni kellett az új idők szelleméhez s ezért a jubileumi évben szükségessé vált az alapszabályoknak lényeges módosítása. Ez 1900 dec. 14-én 126459 sz. belügyminiszteri végzéssel meg is történt s ettől kezdve nemcsak a titkári teendőket végezte férfi tisztviselő, hanem a pénzkezelést is. Általában ettől az időtől kezdve mindjobban érvényesül az a felfogás, hogy az

egyesület ügyeinek intézésébe célszerű bevonnai a férfikat is mielő intenzívebben, mintegy igazolni akarván ezzel is a természet amaz örök törvényét, hogy férfi és nő egymásért vannak, tökéleteset csak együtt alkothatnak. 1901-től kezdve a női választmányi tagok mellé ugyanannyi férfitagot is választ a közgyűlés. Ma, f. évi január 25 óta ismét csak női tagokból áll a választmány, de a rendező elnök mellé alakult egy vígalmi bizottság, a melynek több férfi tagja is van, mivel az utóbbi évek tanulása szerint különösen a mulatságrendezés körül vált szükségessé a férfi rendezők szerepeltetése. Tehát a férfi segítség ez idő szerint is megvan.

Legnagyobb változást egyesületünk életében a világháború idézett elő. Valamint megváltoztatta országok határait, az egész világ kulturális és gazdasági arculatát, miképpen megromtotta nemzetek, népek, társadalmak, családok és magánosok életét, épp úgy rányomta az ő letörőhetetlen bályogát egyesületünkre is. Megfosztotta egyesületünket tekintélyes vagyonától, mivel összesen 56000 K lombard hadikölcsönt jegyeztünk és ebből 30.000 K-át a jegyzéskor, 26.000 K-át pedig, mely időközben kamatokkal együtt 31.000 K-ra szaporodott, a közelmúltban egyenlítettünk ki 875 L. értékben. Addig, amíg a hadikölcsönök visszatérítésében bizhattunk, ezt az összeget nem tekintettük elvesztettnek, de a midőn a békekötés ratifikálásával sorunk végérvényesen eldől, egyszerre 15.826.81 L. értékű vagyonnal lettünk szegényebbek. Ebben az összegben benne vannak bizonyos alapítványi összegek is, így pl. az öz. Török Pálné nevére az egyesület által 1900 május 6-án tett 4000 koronás alapítvány és a Fegyverházi Antal nevére ugyancsak az egyesület által 1908 január 15-én tett 1000 K-ás alapítvány. E nagy vagyonszűrés miatt a békekötés után egészen elűről kellett kezdeni tökegyűjtésünket, a mi meglehetősen lassan halad, mert az évi segélykiosztások csaknem minden jövedelmünket fel-emésztik.

A háború és az azt követő impérium-változás folytán elvesztettük a jainknak is egy nagy és értékes részét, azokat a reparálási kénytelen volt intelligens elemeket, a kik egyesületünknek anyagi hozzájárulásai és erkölcsi segítségük révén igen nagy erősségei voltak. Ezen a szép jubileumi ünnepen meleg üdvözlésünket és hála elismerésünket küldjük nekik a nekünk nyújtott sok visszafizethetetlen segítségért.

A háború következtében elveszi-

járását — bocsánat a hasonlatért! — a szeretet, a béke, az egymás megbecsülésére a Megváltó születésének a szent ünnepén? Oh, mily egyszerű lenne az! Bármely vallásfelekezett templomába megyek be — a szeretetről hallok szónokolni; bent az Isten házában minden emberben meg is van a hajlandóság a szeretetre, de mintha szivaccsal törölnék le rólunk, mikor onnan kijöttünk — már el is feledjük.

Azt is elgondoltam a karácsony szent ünnepének ekközlegésével, hogy — : amíg minden két ember közül az egyik erősebb, mint a másik; egyik több, hatalmasabb akar lenni; míg gazdag és szegény vagyon a földön, s lesz jó ember is, rossz ember is — : addig a szeretetről hiába beszélnek az emberek, mert a rossz mindig ellensége a jónak! Hát nem igaz, Tekintetes Szerkesztő Ur?

Levelem végén még arra kérném, Tekintetes jó uramat, hogy nyomtassa oda azt is, hogy a levelem kedves olvasóinak, a város és megye érdemes közönségének és Tekintetes jó uramnak is jobb és boldogabb, szent karácsonyt kívánok én:

Egy öreg székelly.

Egy régi ház bucsuztatója.

A mindennél hatalmasabb rohanó élet és a minden hatalmaskodó emberi érdek nevezetes régi házat tüntetett el nemrégiben a föld színéről városunk főutcájáról, a mai Bul. Regele Ferdinand 4. száma alól. A régi Botos-utcának, a későbbi Kossuth Lajos-utcának ez a kis háza a Kórház névelő háza néven volt az utóbbi évtizedekben általánosan ismeretes s nemcsak a

járókelők — különösen az átutazó idegenek — figyelmét vonta magára front-felől tornácával, kettős tetőfedelével. (E miatt, mint építészeti érdekességet lerajzolta és felvette Erdély kövei című értékes könyvébe Kós Károly, a jeles építész, iparművész és író is.) Az épület azonban multját, család történeti vonatkozásait tekintve is figyelemre volt méltó s hogy maga is már teljesen a multé lett — helyén a legutóbbi hónapok folyamán a Baló-féle emeletes ház, óras és ékszerész-üzlet emelkedett fel — megérdemel egy futó visszaemlékezést. E visszaemlékezéshez az utolsó előtti volt tulajdonosokkal családi kötetekben is álló, Dobos Ferenc dr. főgimnáziumi tanár ur volt szíves lekötelező fáradozással az adatokat összeírni; s mi az alábbiakban az ő feljegyzéseit követjük nyomról nyomra — s a legtöbb helyen: szószerint is — mikor a néhai kis házat akarjuk, nem kis meghatottsággal, elparentálni.

A telken korábban elől egy kőház, hátul, az udvaron, egy faház állott. A faház egyik gerendáján az 1705. évszám volt látható, tehát valószínűleg akkor épült. A kőház — valóban kőből épült ház, közel egy méter vastag falakkal — építési idejére nézve nincs adat. Építési módja és különösen fedélszerkezete azonban a faháznál jóval régebbinek mutatva.

Midőn Cholnoky Jenő, a kolozsvári egyetem tudós földrajztanára itt járt, annyira feltűnt neki a fedél, hogy megkérte Haáz F. Rezső ref. kollégiumi rajztanárt és festőt, rajzolni a neki a tető fedélszerkezetét. Az e kéres oka felőli tudakozására a birneves tudós azt felelte, hogy a tető fel-tűnő hasonlóságot mutat a kínai házak tetőzetéhez, melyeket tanulmány-

utja alkalmával nemcsak alaposan megfigyelt, de fedélszerkezetével együtt több ízben le is rajzolt. Ezen rajzaival szerette volna összehasonlítani e régi ház fedélszerkezetét, hogy esetleges egyezésökből következtessen a magyar házépítés eredetére, vagy mindkettőt visszavezethesse a nomád sátor fedelére. (A rajz elkészítését és a további tudományos vizsgálódást azonban aztán az elkövetkezett világháború megakadályozta.)

A ház történetéből felkutatható egyik legrégebbi adat szerint, azt 1778-ban valami idegentől Szappanyos András vásárolja vissza, ki 1790-ben irt végrendeletében a faházat Mária nevű leányának (Csépi Andrásné), a kőházat Anna nevű leányának (Tóth Istvánné) hagyja.

A birtok felső szomszédja ekkor „a Mtgos Groff Veselényi Farkas Ur elő Nagysága Torma jusson levő korcsma háza”, alsó szomszédja pedig „Tiszt. Bartalis Péterné Somosi Sára posterritasinak” (utódainak) jószágja.

1811-ben Szappanyos Anna Tóth Istvánné gyermekei, József, András és Sára, hogy „a mostani nagy drágaságban (már közel 20 éve folyt a francia háború) magukon segíthessenek, anyjokról maradt örökségüket, a kőházat eladják 5000 magyar forintért Solymosi András uramnak és feleségének, Veisz Katalin asszonynak. Mivel pedig Szappanyos Andrásné Bodor Mária még élt, s az 1790-iki végrendelet szerint, a kőház hasznélvezete őt illette, Solymosi András uram „magát arra ígéré”, hogy 3 évig a bért az özvegynek megfizeti. Ha ez tovább élne, az eladók, mint örökösök „igazítsák az özvegyvel lehető bajt”.

A birtok felső szomszédja „Mgsf. Özvegy Groff Toldalagi Lászlóné Grof. Korda Anna Asszony elő Nga jószágja”, az alsó pedig a fentemlített Tót-testvérek „vérségek jussán megváltott lakó jószágok”. A jószág megváltását azonban sok perlekedés előzte meg, mert a per költségeire és a kiváltásra a Tót testvérek Solymosi Andrásól már a kőház eladása előtt 2828 forint 53 krt. vettek fel, úgy hogy az eladáskor csak 2171 forint 47 kr.-t kaptak „bánkóval fizetve”.

A faház hasznélvezete — Szappanyos Andrásné Bodor Mária még élén — még 1815-ben is a Szappanyos Anna Tót Istvánné gyermekei, Tót József és Andrásé. Ekkor a Szappanyos Mária Csépi Andrásné fia, Csépi András 95 forintot fizet a Tót testvéreknek, hogy a faház hasznélvezeti jogáról lemondjanak, s a faházat az 1790-iki végrendelet értelmében Csépi András, mint Szappanyos Mária fia megkapja.

Később azonban — hogy mikor és mennyiért, arra nincs adat — ezt a hátulsó faházat is megveszi Solymosi András.

Ezt a birtokot Solymosi András halála után Solymosi Károly örökölte, ki Bonyhai Nagy Katalint vette feleségül. Az asszony özvegyen maradván, Kórház Gergelyhez ment nőül. Ő tüntette első házasságából való leányát, Solymosi Rózát, unokáját Kórház Endrét, második férjét, s 82 éves korában 1913-ban halt meg.

Néhány évvel egykori tulajdonosának halála után, a régi ház is követte őt az elmulásba.

Háziaszonyok szives figyelmébe ajánlom, hogy mindenféle főzelek fél- és

tettük anyagi segélyforrásaink nagy részét is, mert ma megsokszorozódott fáradtság mellett is, csak kis hányadát tudjuk előteremteni mulatságok és előadások után a szükséges összegnek. E miatt míg békében havi 4-6 koronával tudunk segélyezni egy egy szegényt, ma csak 50-60 leut tudunk adni, a mi a békebelinek csak 5-6 részét teszi, még a legkedvezőbb átszámítás mellett is.

Mai segélyezési akciónkban nem kis mértékben akadályoz a horribilis összegű adó, a bruttó jövedelemnek 32% a, a mely néha csaknem az egész tisztaságot elviszi, úgy hogy nagyon jó előzetes számításat kell vetni, hogy a rendezett mulatságra rá ne fizessünk. A pénzügyminiszter ur néhányszor már volt szives az adóösszeg felét elengedni, a miért csak halás köszönetünket nyilváníthatjuk, de kívánatos volna, hogy kizárólag csak jótékonyági célt szolgáló intézmények, mint a milyen a mi egyesületünk is, az adó teljes összege alól egyszerűsindenkorra fel legyenek mentve, hiszen az államnak tesznek szolgálatot első sorban, a mikor nyomorban levő polgárait anyagilag se gélyezzük. Örömmel hallottuk, hogy a nem régen lefolyt női kongresszuson ebben az irányban is voltak biztató megbeszélések.

A háború pusztításai kövé sorozhatjuk és talán a legnagyobbak közé, az emberi lélekben okozott elváltozások sokat. A sok izgalom, a sok nélkülözés, lemondás, megaláztatás megrendítette sok ember lelki nyugalmát, közbizalomát, fásultta tette az embereket, vagy a maró holoapra történt gazdagodás gögőse, elbizakodottá tett olyanokat, akiknek a lelke nem volt elég finom az ilyen óriási változások kellő átértésére, s azért a közcélú intézmények helyzete is nagyon megnehezült. A közönnyel, nemtörődomséggel folytatott harc lépett fel s ez egyesületünk sem kímélte meg. Hála a Gondviselésnek, ma már sokat tompult ennek a harcok is az éle, amit mi sem bizonyít jobban, mint az itt összegyűlt impozáns közönség, mely társadalmunk minden rétegét képviselve van itt. Fogadják ezért az érdeklődésért, ezért a ragaszkodásért e helyről is az egyesület hálaát és köszönetét.

Bármilyen változásokat okozott is azonban a háború, egyet nem volt szabad elveszítanünk, hitünket a mi Istenünkben, a ki tudta, mi volt a célja velünk, emberekkel: bizonyára nem a mi megrontásunk, hanem a mi megtartásunk. (Folyt. köv.)

A Székely Dalegylet

karácsony másodnapján a „Cseregyerekek“ című 3 felvonásos daljátékot fogja színe hozni műkedvelői előadása keretében.

Mint a múlt évben a „Tula nagy Krivánon“ és az azelőtti évben az „Iglói diákok“ című darabok előadásával élvezetes és kedves szórakozást nyújtott a közönségnek, úgy a „Cseregyerekek“ előadása is méltó folytatása lesz az előbbi műkedvelői előadásoknak.

A „Cseregyerekek“ bővebb ismertetése városunkban nem szükséges, hisz a legtöbbben már látták, vagy legalább is hírből ismerik e kedves operettet. Itt csupán ennek szereplőit kívánjuk ismertetni, kik közül a férfiak legnagyobbrészt a dalárda kebeléből kerülnek ki. A női szerepekben Szász Emmuska, mint Balogné nemzetes asszony, Czikkántori Józsefné, — Gréte, az egyik cseregyerek és Szabó Margitka — Lotte, mint Huber gyáros leánya; Tamás Iluska — Jutka szerepében fognak bemutatkozni; míg a férfi szereplők között Kerekes Árpád — Balog Nagy István nemzetes ur; Kerestély Gyula — Balog Nagy Pista, előbbi fia, mint a másik cseregyerek, nemkülönben Török Ferenc — Karl Huber szepesiglói gyáros; Csundór Jenő — Tommy Louerth amerikai gentleman; Bodrogi Balázs, mint Sándor kocsis; mindannyian általunk elismert, jó műkedvelők fognak alakitásaikkal a nézőközönségnek élvezetet nyújtani. Kiseb szerepekben Simó Mancika, Kóbori Irénke, Dézsy Erzsike, Török László, Kovács István és Sándor Gyula segítenek a darabot sikere vinni.

A daljáték fülbemászó zenei kíséretét Kiss Elek, a helybeli ref. koll. zenetanára, az egyet karomstere vezetése mellett e célra létesített és betá-

nitott alkalmi zenekar szolgáltatta. Így kétségen kívül áll, hogy aki elmegy a Székely Dalegylet ezen esté lyére, az egy kedves és felejthetetlen estélyt fog szerezni magának, — de a saját szórakozásán kívül szolgálatot tesz annak a kultur munkának is, amelyet az előadást rendező dalegylet szolgál.

Reklám és művészet.

— Voszka István dr. felolvasása a Polgári Önképző Egyet dec 15-iki fillérestélyén* —

Mélyen Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Mielőtt felolvasásomat megtartanám, egy különös kérésém volna Önökhöz! Ez a kérés pedig az, engedjék meg nekem, hogy utálatos legyek, engedjék meg, hogy kiálthatatlan legyek, engedjék meg, hogy ma este kritikus legyek. Igen: hogy kritizáljak! Hogy megkritizáljam itt a fillérestélyek kedves közönsége előtt magukat a fillérestélyeket, a fillérestélyek irányát. Tudom, hogy ez egyeseknek nem fog tetszeni, de hiszen mint ügyész már hozzá vagyok szokva, hogy szavaim nem mindig, vagy nem mindenkinek tetszenek. Szavaim nem lesznek sértők, csak olyanok lesznek, mint a keserű orvosság, nem valami kellemesek. De szeretném, ha a hatásuk is olyan volna, mint a keserű orvosság: gyógyító és hasznos.

Hogy mi kifogásolni valóm van nekem a fillérestélyeken? Igazán nagyon kevés! Mert kétségkívül sok dicséretet és elismerést érdemel az a nemes buzgalom, amellyel a fillérestélyek lelkes rendezőgárdája ezeket a kedves estélyeket létrehozta. Ha valaki, úgy én nagyon jól tudom, mit jelent az, egy estélyt rendezni, s hogy mennyi sok munkával, lótsá futással és vesződéssel jár az. De ha már rendezünk estélyeket, igyekezzünk, hogy a műsorunk minél nívósabb legyen. Ne fogadjunk el minden legegyszerűbb, iskolás izű szavaltót, vagy silány, értéktelen egyfelvonást a műsorba, hanem válogassuk meg. Ha nem vagyunk eléggé szakértők az irodalmi termékek megválogatásában, megbirálásában, úgy forduljunk azokhoz, akik jobban értenek hozzá. Hiszen tanulni nem szégyen. És nem állhatom meg, hogy egy másik régi eszmémet is fel ne vessem ez alkalommal. S ez az, hogy nem volna e jó ezeknek a kedves estéknek csak részben egy kissé komolyabb, tudományosabb irányú adói, azokat tartalmasabbá, értékesebbé tenni. Ne értsenek félre. Nem egyetemi disszertációkat akarnék én hallani a fillérestélyeken, hanem, hogy minden estélyen legalább egy szám a tudás, az ismeretek fejlesztésének legyen szentelve. Mennyivel tartalmasabb lenne az estélyek műsora, ha az egyik estélyen Ház tanár a képzőművészetekről, a másikon Kiss Elek vagy Pallizer dr. a zeneirodalomról, majd Cefo tanár a fizikáról, Tompa László az újabb irodalmi irányokról, Halmágyi tanár az irodalomtörténetről, s középiskolánk többi híres és tudás tanárai és városunk hírneves orvosai sorra a saját szakmájukból merített egy-egy tudományos, de könnyen érthető stílusban tartott felolvasással gazdagítanák ismereteinket. A többi számai az estélyeknek maradhatnának továbbra is szórakoztatók, csak minden estélyen egyetlen egy szám legyen a tudásnak, és ismeretek terjesztésének szentelve. Gondoljuk meg, hogy igen helyesen mondja egy német mondás:

„Wissen ist Macht, Kultur ist Kraft.“ „A tudás: hatalom, a kultúra: erő.“

És ne ijedjünk meg az esetleges nehézségektől, hiszen a nehézségek csak azért vannak, hogy legyőzzük őket, s ne felejtjük el, hogy *mindent* lehet, csak *akarni* kell.

S ezzel áttérek tulajdonképpen felolvasásomra, amelynek címe:

Reklám és művészet.

M. T. Hölgyeim és Uraim! Meg vagyok győződve, hogy kicsiny városunkban sokan vannak iparosok és kereskedők, akik úgy tudják, hogy a reklám nem más, mint az újságban való nagyhangú és nagyképű hirdetés, vagy egy ugyanilyen hangú plakátnak az utcasarkon való kiragasztása. Sőt tovább megyek: vannak nálunk még olyan

iparosok és kereskedők is, akik büszkélkedve szokták mondani, hogy ők soha egy krajcárt sem költenek reklámra, mert az ő árujuk kitűnő, elsőrangú és nevetve teszik hozzá, hogy „a jó bornak nem kell cégér“. És eltelik néha 5 év, néha 10 év és ezek az iparosok, kereskedők azon veszik észre magukat, hogy habár árujuk még mindig kitűnő, még mindig elsőrangú, lestorulnak a vezető állásból, lestorulnak a piacról s mások kerülnek eléük. Miért? Mert azok a mások reklámot csinálnak s haladnak a korral.

Igen! Kedves iparosok és kereskedők. A világ folyton halad, folyton fejlődik, egy percre sem áll meg s aki nem akar haladni a korral, az elmarad, vagy lemarad. Mert amíg a mi kereskedőink egy része jóízűt nevet azon, hogy „a jó bornak nem kell cégér“ addig Németországban Behrmann megírja világhírű könyvét: „Reklame der alten und der neuesten Zeit“ (A régi és a legújabb idők reklámjairól), amíg mi itt, Udvarhelyen majdnem megszégyenítőnek tartjuk azt, ha valaki a reklámhoz fordul, addig Németországban s a német minta után a művelt nyugaton egész irodalma keletkezik a reklámnak s nemcsak a kereskedelmi akadémiákon, hanem az egyetemeken is külön tantervet állítanak neki. Ugy hiszem tehát, hogy a köznek teszek szolgálatot azzal, ha ezzel a tárgygyal egy kissé bővebben foglalkozom.

Mi is hát az a reklám? Behrmann igen szellemesen és igen találóan mondja: „Die Reklame ist Wille auf andere zu wirken.“ A reklám akarát másokra hatni. — A kereskedő vagy iparos, ha ügyesen alkalmazza a reklámot, mintegy beleszuggérálja a vásárló közönségbe, hogy vásároljon. S ha ebből a szempontból nézzük a reklámot, be kell látnunk, hogy nemzetgazdaságilag végtelen fontossága, mert nagy irányító és elhatároló ereje van a közönség *vételkedvények* a kialakulására. Vegyünk csak egy példát. Tíz nappal azelőtt a szent öröm ünnepe előtt, amelyen — ósrégi szokás a köcsönös ajándékozás, — végig megyünk Udvarhely utóáig, *sehol* sem találunk egy szép karácsonyi kirakatot, amely felhívá figyelmeinket a közelgő karácsonyra. Pedig, ha izléses áruk, szépen kirakva, ügyes reklámmal fűszerezve kínálgatnák magukat, talán sokan olyanok is elhatároznák magukat a vásárlásra, akik különben ajándékok nélkül intézik el a karácsonyt.

És ne feledjük el, hogy még egy igen fontos kelleke van a jó reklámnak: az *ethikai alap, a megbízhatóság*. A közönségnek, amely a kereskedő ügyes reklámjait folytán vásárol egy bizonyos áruból, a vásárlás által meg kell győződnie arról, hogy az az ajánlott áru, *tényleg elsőrangú, finom áru* s hogy a reklámot csináló cég *tényleg megbízható*, mert áruinak minősége megfelel a vételárnak. Éppen mert ezen a téren gyakoriak a visszaélések, a közönség még részben bizalmatlan, azonban ennek a bátrányát csak az üres és hazug reklámok: csináló kereskedők érzik, mert a közönség hamarosan kipuhatólja és megállapítja, kik azok a kereskedők, akik hazug reklámokkal dolgoznak és *elkerüli őket*.

*

Sajnos, Udvarhelyen a reklám minden eszközeinek a meggyilvaulása meglehetősen el van maradvá. A reklám főbb eszközei ugyanis a következők: 1. az újságokban való hirdetés, 2. cég-táblák, plakátok, 3. kirakatok és üzletberendezés, 4. kiállítások és mintavásárok.

Vegyük őket sorra. Nézzük az újságokban való hirdetést. Hát mondják, Hölgyeim és Uraim, láttak e, vagy olvastak e ők valaha egy helybeli lapban valamely eredeti szövegű, szellemes hirdetést az iparosok vagy kereskedők részéről? Én még nem találtam egyet sem. — Hogy miért? Megmondom az okát. Mert iparosaink és kereskedőink jórésze egyáltalán nem foglalkozott még a reklámmal, nincs tisztában annak a fontosságával, sőt talán a legnagyobb zavarba jönné, ha öneki magának kellene egy 10 soros hirdetést megfogalmaznia. Pedig ma, amikor az újságok minden országban oly fontos és harcoló szerepet végeznek, mint az emberi testben a vérkeringés, amikor a nagyobb napi lapok 20-30-50 ezer példányban jelennek meg s még a legutolsó faluba s a legmagasabb ha-

vasi kunyhóig is eljutnak, csak a korlátolt ember tagadhatja le az újsághirdetés fontosságát. Természetesen, az újsághirdetésnek is ügyesnek, vonzóknak és célszerűnek kell lennie. És a szövegezt, lehetőleg, magának a kereskedőnek kell megcsinálnia, nem a nyomdásznak, akkor talán inkább lesz egyéni és nem sablonos. Azt ne mondja nekem egy kereskedő sem, hogy az én áruimnak nincs szüksége újságreklámra, mert az közismert és kitűnő áru. Még akkor is szüksége van a hirdetésre. Hiszen ott van például a „Kalodont“ fogkrém. Ugy e közismert áru és elismert kitűnő áru? *És mégis* a múlt évben egy német világlap karácsonyi számában talán az egész világou mindenkinek feltűnt, hogy a nagy újság egy egész oldala teljesen fehér volt. Üres. Szépen bekeretelve, de semmi sem volt rá nyomtatva. Csupán alul a jobb sarokban *egész apró betűkkel* ki-szedve a következő mondat: „A Kalodont fogkrémnek nincs szüksége a reklámra; csupán, hogy a sajtót pártolja, kibérelte ezt a lapot.“ Kell e ennél ügyesebb, kell e ennél szellemesebb reklám?!

De térjünk át a reklám második eszközére, a cég-táblákra és plakátokra. Ezt a pontot legjobban szeretném egészen kihagyni. Egészen elhagyni, mert sirni tudnék, ha arra a sok izléstelen-ségre gondolok, amit ezen a téren Udvarhelyen elkövetnek. Pedig mily szép, mily vonzó egy izléses, művészi cég-tábla, egy művész által megfestett, vagy megrajzolt plakát. Mily jól esik a szemnek is, ha a város üzletei csupa művészi cég-táblák és plakátok ékesítik. És itt még kell említenünk, hogy a reklám az a tér, ahol nem érvényesül az az elv, hogy „a művészet a művészetért van“, itt a *művészet nem öncél*, hanem a művész, a festő, a rajzoló *ahhoz kell*, hogy alkalmazkodjék, amit a hirdetni akaró kereskedő óhajt, ami az ő céljainak megfelel. Természetesen, a cél által megzabott kereteken belül, még mindig tág teret van a művész fantáziájának, alkotó zsenialitása meggyilvaulásának. Sokszor nem is a kereskedő adja az eszmét a művészesnek, nem ő szabja meg a célt, hanem a művész alkot valamit, amit a kereskedő átvesz és megvásárol, ha az az ő céljainak megfelel.

A reklám harmadik eszköze: a kirakatok és az üzletberendezések. Ha szép izléses, finom árukból egy művészi izléssel összeállított kirakatot csinál a kereskedő, akkor nem is kell semmit sem írnia vagy mondania, az izlésesen elhelyezett finom áru maga kínálja magát a megvételre. Nem győzőm eleget hangsúlyozni a szép kirakat fontosságát a reklám szempontjából. Itt is nagyon el vagyunk maradvá, mert az udvarhelyi szép és izléses kirakatokat a 10 ujjamon elszámálhatnám. Ha megfigyeljük a városok fejlődését, megállapíthatjuk, hogy mindig az a városrész, az az utca fejlődik jobban, ahol a legszebb üzletek, legszebb kirakatok vannak. Nagyváradon a fűtcát és a Zódfa utcát épp a szép kirakatok tették a város legforgalmasabb helyeivé. S a bécsi Graben és Kärnthnerstrasse ugyancsak vajjon minek köszönhetik világhírüket és világforgalmukat? A szép üzleteknek és a szép kirakatoknak. És annak, hogy ahol a legszebb üzletek és legszebb kirakatok vannak, ott van a legnagyobb korzó, ott sétálnak a *legszebb* asszonyok, a *legszebb* lányok. Hiszen a korzó sem más, mint egy reklám: *egy mozgó szépségkiállítás*.

És ezzel áttérhetünk a reklám negyedik eszközére: a kiállításokra, vagy mint újabban nevezik: a mintavásárookra. Megbecsülhetetlen eszközei ezek a reklámnak, a forgalom fokozásának, a vásárlókedv emelésének, s a kereskedelem s az ipar fejlesztésének. És mégis! mennyire idegenkedik ettől sok iparos és sok kereskedő. Nemcsak kiállítani nem szeretnek, hanem tanulmányozni sem igen szeretik az ilyen kiállításokat. Pedig mennyit lehetne tanulni az ilyen kiállításokon! Nemcsak a saját szakmabeli alapos ismereteket, hanem általános izlést, művészi összeállítást, s az ipar és kereskedelem emelésének ezer és ezer csinyját-bijját!

Épp ezért minden haladói akaró iparosnak és kereskedőnek a saját jól felfogott érdeke diktálja, hogy a kiállításokat és mintavásárokat látogatva, tudását és izlését azokon is minél jobban fejlessze és gyarapítsa.

* Helyenkint némi rövidítésekkel.

HIREK.

December 24.

Veszedeles áradások mindenfelé.

A néhány nappal ezelőtt ránk köszöntött szokatlanul enyhe időjárás miatt indokolt volt az aggodalom, hogy a megelőző nagy havazások után következhethet hirtelen olvadások árvízveszedelmet okozhatnak. Innen onnan már előbb is hallottunk, olvastunk néhány hírt már előfordult áradásokról, s az ezek által okozott nagy károkról. Néhány napja aztán a Küküllőre és egyéb vizeinkre került a sor, a nagy tömegekben megindult jégtáblák a víz medrének összeszűkülésénél, kanyarodóknál megtorlódván, a vizet hatalmasan megduzzasztották; s az alantasabb fekvésű területeket csakhamar elöntötte. Fokozta a veszedelemet az időnkint megeredő eső is, mely néha minden megszokást, a karácsony községét megcáfoló bőséggel zuhogott alá az ég csatornáiból.

A megnövekedett árvíz és a sűrűn rohanó hatalmas jégtáblák ostroma a Szabó György-féle sétatéri gátat is kikezdte. Először a gát közepén levő deszkákat és gerendákat szakgatta fel, majd romboló munkáját szélteben is mind inkább kiterjesztve, végül a gátnak szinte teljes anyagát elseperte. A gátszakadás miatt a meder sétatér melletti része, természetesen, roppantul alászott, s ennek köszönhető, hogy a sétatér és környéke nem került teljesen víz alá.

A Sósfürdő-utca különösen szánalmas képet mutatott. A sósfürdő felé vezető hid és a „székhidja“ közé eső kanyarodónál a jégtáblákból roppant nagy torlasz keletkezvén, a felette levő helyet, a víz csakhamar elöntötte. Vízben álló házak, összedőlő kerítések, jajveszékélő lakosság tárultak eléünk, mikor a veszélyeztetett helyen megjelentünk. A kialakult vélemény szerint, a veszedelemet a megtorlódott jégtömeg idejében való robbantásával lényegesen lehetett volna csökkenteni, sajnos azonban, a szükséges robbantóanyag sehonnan sem volt előkeríthető. Egyéb ként ennek a városrésznek a fenyegetett helyzete minden nagyobb árvíz idején megismétlődik, kívánatos lenne, hogy itt a város vezetősége végre előzetes védőintézkedéseket valósítsa meg, talán parterősítések végeztetésével.

Egyébként soraink irásakor az árvízveszedelem, mely eddigi tetőpontját szerdán este érte el, még nem mult el. Hírek érkeztek más falvak, így különösen Zetelaka fenyegetett helyzetéről. Innen, állítólag, a Kleincég tegnap 52 fuvar indított be városunkba, ezek azonban értesülésünkig még nem tudtak beérkezni. A délutáni vonat pedig szerdán este a sósfürdő től kénytelen volt visszatérni a forgalom ma is szünetel.

Boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk lapunk összes t. olvasóinak, barátainak, munkatársainak. Lapunk iránti szeretetüket, támogatásukat kérjük továbbra is.

Allandó hirdetőinket a kiadóhivatal kéri, hirdetésekük ügyének megbeszélése céljából a kiadóhivatalt felkeresni sziveskedjenek. Az új év alkalmával ugyanis az emelkedett nyomdai árak, papír és egyéb anyagok drágulása szükségessé teszik a hirdetések díjainak némi felemelését.

Lapunk szerkesztőjének november 23-ikától igénybevett négy heti szabadságideje letelvén, e szám összeállítása már az ő szerkesztői munkája. Távolléte alatt, mint jelezte volt, Bíró Lajos főgimn. tanár, főmunkatársunk végezte a szerkesztést, lelkiismeretes buzgalommal, a miért neki ez uton is köszönetünket kell kifejeznünk.

Óvári Kelemen dr. meghalt. Erdélyszerte, sőt a határokon túl is közszeretnek örvendő egyéniség, elismert kiválóság magyar tudós mult el legutóbb Kolozsváron Óvári Kelemen dr. halálával. Az egykori Ferenc József tudományegyetemnek alapítása óta, hosszú évtizedeken át volt ritka népszerűségű jogi tanára. Mint ilyennek valósággal legendás híre volt szívósága miatt, mely nem engedte meg, hogy valakit — egy-két legritkább eset kivételével — a vizgáin megbuktasson. Kiváló jogirodalmi munkássága folytán a Magyar Tud. Akadémia tagjává választotta. Családja, háza rendkívül kedvelt volt, központja Kolozsvár előkelő és tudományos társasága javarésztének. Csalátagjai sorában leány Óvári Ilona, Horváth Károly dr. volt udvarhelyi, jelenleg kecskeméti kir. közjegyző felesége is gyászolja.

Tilos a nyilvános előadások rendezése f. hó 24-ikén, karácsony estéjén, valamint január 5-ikén, a vizkereszt estéjén az összes moziban, színházakban és kabarékban. Ugyanezre vonatkozóan a jelzett időben nyilvánosan zenélni sem szabad.

Házasság. Bíró Ibolyka és Dobrotá Octavian f. hó 26-ikén tartják esküvőjüket városunkban.

Hivatali szünet lesz az ünnepekre való tekintettel, f. hó 24-ikétől az újév másodnapjáig a közigazgatási hivataloknál és a bíróságoknál.

Az Önkéntes Tűzoltó Egyesület, mely minden alkalmat megragad, hogy a saját szükségleteinek fedezésére szükséges anyagi erőket előteremtse, mint illetékes helyről értesültünk, farsang első szombatján nagyszabású jelmezes és álarcos estélyt rendez, melyre az előkészületek már lázasan folynak. Az egyesület vezetősége estélyének sikere érdekében, az eddigi Carnevalherceg-bevonulástól eltérően, új reklámbevonulást tervez, melyet, ismerve a tűzoltó rendezők ötletességét, érdemesnek tartunk arra, hogy közönségünknek már most figyelmébe ajánljuk. Nem kicsiny dologról van szó; Carneval helyett egy kínai herceg érkezik, még pedig hazája szokásaihoz híven elefánt háton. Érdeklődéssel kísérjük e kellemesnek ígérkező mulatság előkészületeit s lapunk következő számaiban részletesebben is fogunk foglalkozni a Tűzoltó Egyesület e mulatságával és egyéb ügyeivel.

A csendőrzászlóalj ünnepe. Vasárnap f. hó 20-án a városunkban állomásozó csendőrkiképző zászlóalj egy egyszerűségben is felémelő, szép házi-ünnepet rendezett, abból az alkalomból, hogy a zászlóalj által kiképzett csendőröket állomáshelyükre küldte ki, s a szolgálatát kitöltött legénység pedig megkapva a várva várt „obsz“ ot, hazatért a családi tűzhelyhez. Az ünnep a kaszárnya udvarán Popa János gör. kel. lelkész által celebrált tábori misével kezdődött, amely után előbb Popa lelkész, majd Luca őrnagy zászlóaljparancsnok intéztek a legénységhez szívből jött és szívhezszóló szavakat. Nagyon jól esett hallanom amikor ez a nemes gondolkodású parancsnok beszédében ismételtén kérte a külső szolgálatba kivonuló csendőr legénységet, hogy állomáshelyeiken mindig szépen és jól bánjanak a néppel, legyenek társadói a szegényeknek és sohasem bántalmazzanak senkit, mert aki visszaél hatalmával, az nem méltó arra, hogy csendőrnök nevezze. Ezután az udvarias tisztikar a megjelenteket egy villásreggelire hívta meg a tisztiféltébe, ahol a zászlóalj tisztjeinek feleségei is megjelenvén, a bemutatkozások és ismerkedés után feszelen és kedélyes hangulatu társalgás fejlődött ki, amelynek során több szellemes pohárköszöntő hangzott el úgy a kiváló parancsnokra és tisztikarára, mint a meg-

jelent vendégekre s különösen a magyarság képviselőire. És itt már elvesztettem az eddigi jó hangulatomat. Mert akárhányszor is néztem körül a teremben s hiába számítottam magamat is, meg a polgármesterhelyettest is a kisebbségek közé, mégis összesen csak négyen voltunk magyarok. Pedig azou a listán, amellyel az udvarias tisztikar a vendégeket meghívta, egy egészsereg kisebbségi előkelőség volt megnevezve és meghiva, amint ezt Andreas prefektus pohárköszöntőjében fioman kifejezésre juttatta. Hiába akartam volna a magyarság védelmére kelni, (miként azt már máskor is megtettem:) hallgatnom kellett, nem találtam magyarázatot! Be kellett látnom, hogy akkor, amikor a tisztikar csekély létszáma dacára is majdnem minden magyar estélyen képviselve van, amikor a zászlóaljparancsnok és végtelezől kedves felesége képesek végighaligatni a magyar kulturegyesületek színelőadásait, habár 3 szót sem értenek belőle, amikor a zászlóalj tisztikara minden alkalmat megragad, hogy társadalmi összeköttetést és harmóniát teremtsen a város magyar intelligenciája s a zászlóalj között, akkor bizony többen is lehetünk jelen a magyarok közül. Ne haragudjanak az olvasók, hogy megmondam, ami a szívemen fektűt, de nekem egy óriási hibám van s ez: az őszinteség (Voszka István dr.)

A forgalmi adónak (10%, 30%) általános összegben való megállapítására intézkedések történtek, amennyiben a pénzügyminiszterium 327.423 925 sz. rendeletében elrendelte, hogy mindazok, kik ezen kedvezményt megkapni kívánják, kéréseiket az illetékes adóhivatalhoz nyujtsák be. A kérések beadásának határideje 1926 évi január 15.; az ezen dátum után, valamint év közben beadott kéréseket, nem fogják figyelembe venni. Kérésmenták a Könyvnyomda R. T. üzletében kaphatók.

A Székely Dalegylet rendezésében színe kerűl Cseregyerek című operette j-gyei már elővételben mind elkelték. A közönségnek a darab iránti érdeklődése arra indította az egylet vezetőségét, hogy a darab másodszeri és harmadszeri előadására is tegyen intézkedéseket. A második előadás hétfőn, december 28-án mérsékelt helyárrakkal este 8 órakor, a harmadik előadás pedig szerdán, december 30-án délután fog megtartatni. Jegyek a Könyvnyomda R. T. üzlethelyiségében előjegyezhetők.

Vásári tolvajok. A legutóbbi, hétfői országos vásár alkalmával az ilyenkor szokásos tolvajlások sem maradtak el. Mocsol Mária és Dániel Károlyné háromszéki cigányok Ernst Károlytól 1000 leut loptak Ambrus Mihályné kecskiskisfaludi asszony pedig Csiki Lajostól ruhaszöveteket tulajdonított el. Azonban tetek érték s a rendőrség letartóztatván őket, átadták az ügyészségnek. Kiderült, hogy az utóbbinak a férje is volt már büntetve hasonló cselekmény miatt s nemrégiben is talpat és rókabőrt lopott városunkban.

Megszökött egy fogoly a csikszeredai törvényszék fogházából. Körödi Józsefnek hívják, 25 éves, magas termetű és szökése alkalmával rossz ruhát viselt. Körözik.

x Eladó a Székhidján alól 12—13 hold szántó és kaszáló. Felvilágosítást a kiadóhivatal ad.

Újabb panasz a mozi ellen. A moziba járó közönségtől halljuk a panaszt, hogy az ajtónál álló jegyszedők nem mindig részesítik udvarias fogadásban a mozilátogató közönséget, sőt azt is megtették, hogy előadás közben ellenőrizték, hogy vajjon a helyeket elfoglaló személyeknek tényleg az elfoglalt helyre szóló jegyük van-e? Ellenőrzésre feltétlenül szükség van, azonban, véleményünk szerint, ez csak olyan formában gyakorolható, amely a mozilátogató közönség érzékenységét nem sérti. Meg vagyunk győződve, hogy a mozi vezetőjének a közönséggel szembeni előzékenysége és udvariasága meg fogja akadályozni azt, hogy a jegyszedők a jövőben panaszra okot adó magatartást tanúsítsanak a közönséggel szemben.

Halálozás. Rieger Imre a volt aradi kir. főgimnázium nyug. tanára f. hó 21-ikén, 70 éves korában, városunkban elhunyt. Jánosy Péter nyug. főgimn. tanár, mint sógorát gyászolja.

Következő számunk a közbeszó ünnepepek torlódása miatt, január 3-ára, az újév napja utáni első vasárnapra fog megjelenni.

A filharmónikusok jövő heti próbaprogramja: hétfő: tenor, bacszus, Vander Bilt, Nick, Derrick, szerda: zenekar.

Záróra-módosítás. A rendőrhatalóság értesítése szerint, az ünnepekre való tekintettel az üzletek záróráját a december 21-től január 5-ig terjedő idő *hétköznapjaira* este 10 óráig (22 óra) hosszabbították meg. Ugyanez időn belül vasárnap délig lehet az üzleteket nyitva tartani.

Az Udvarhelymegyei Gazdasági Egyesületnek f. hó 22-én gyűlése volt, mely főképpen választásokkal foglalkozott. Bővebb tudósítás a jövő számban.

A vasúti utazáshoz kiadott arcképes igazolványok érvényességét január hó végéig meghosszabbították.

A vásári osalásnak sajtósági módjára jött rá nem régiben a rendőrség. Egyes piaci árusok megteszik, hogy a felváltandó 1000 leus pénzt eltüntetve, a meglepett vevőnek a készen tartott hasonló kinézésű kék 100 leust mutatják, hogy ők azt kapták attól, s nem akarnak visszaadni, sőt még lármásan követelőznek. A közönségnek célszerű ilyen esetekre való tekintettel is óvatosnak lenni.

Berugott állapotban a vízbe fulladt. Pál András 32 éves, felsőrákosi ember a f. hó 19-éről 20-ára virradó éjjel, ittas állapotban, a kertje mellett levő befagyott patakon akart átmenni. A jég azonban beszakadt alatta, s ő a vízbe esett, hol halálát lelta. Miután bűncselekmény gyanújára ok nincs, a hatóság a temetést boncolás mellőzésevel megengedte.

x Két jócsaládból való fiut tanulónak felvász Rösler Károly vaskereskedő.

x Gyermekkorcsolyák, egyik 24-es számú, nikkelezett, a másik 20-as, használt, de teljesen jó állapotban, eladók a Str. Priştul Nicolae (Árpád-u.) 11 sz. alatt.

Piaci árak: buza 115—130, rozs 95—105, árpa 75—82, zab 43—46, tengeri 72—84, burgonya 23—28 leu vékánként. V—ó.

Helvetiából—Minerva biztosító. A Helvetia Biztosító Részvénytársaság Kolozsvárt november hó 12-én megtartott rendkívüli közgyűlésén, miután megállapította, hogy a tízmillió leura felemelt alaptőke egész összegében befizettetett és hogy a részvénytőke felemelést a kormányhatóság jóváhagyta, nevét „Minerva“ ra változtatta át. Az újra választott igazgatóságot és felügyelő bizottságot Kolozsvár legismertebb egyéneivel egészítették ki. A most már Minerva nevet viselő biztosító intézet viszont biztosításait svájci frankban és font sterlingben eszközli, miáltal garantálja azt, hogy kötelezettségeinek a legnehezebb gazdasági viszonyok között is, eleget fog tenni.

A Jótékony Nőegyesület dec. 6-iki estélyén felűfizettek a következők: Jodál Gábor dr. 1000 L, Szöllősi Ödön dr. 500, Szabó Dénesné 600, Barkóczy Albertné 400, Muzanay Domokosné 400, L. Asztalos, Lakatos és Építő Ipartársulat 400, Cipész Ipartársulat 300, Imrich Vilmos 240, Szabó Károly 200, Főrián Kristóf 200, Becsek Aladár 200, Székely Janó 140, Kassay Domokos id. 100, N. N. 100, Orbán Miklósné 100, Komjáti Béla 100, Jaklovsky Dénesné 100, Dénes Gábor 100, Metz 100, Degró Béla 100, Böhm Jenő dr. 100, Orosz József szizm. 100, Csernyik Anatól 100, Kua Lajos 100, Orbán Domokos dr. 100, H. H. Hermann 100, dr. Vánky Kálmáné 100,

EREDETI JÓ MINŐSÉGŰ

valódi angol, brassói, zsolnai gyapjuszövetek, kitűnő sepsiszentgyörgyi és aradi siffonok, vásznak, kész téli kabátok, raglánok, finom gyapjustruks és csizmanadrágok, esőköpenyek, sapkák, nyakkendők, harisnyák, kézitáskák nagy választékban és feltűnően olcsón kaphatók:

Scherg-féle brassói szövetek gyári áron. = LÖBL R. Odorheiu.

Beretvás pasztilla a legmakacsabb fejfájást is elmulasztja

dr. Hintéder F. Ernőné 100 Papp Z. Endre 100, Kiss István 100, dr. Révay Györgyné 100 Szabó Gábor 100, Csató Imréné 100, Pal István 100, Papp Dezső 100, Kovács Pal 100, Nagy Ferencné 100, Benedek Pálné 100, Puskás L. tanár. Kolozsvár 100, Huber Endre 100, Ferenczy Istváné 100, Keresztély Gyula 100, Ugron Zoltáné 100, Hirsch Ignác 100, Tamás Ilonka 100, N. N. 80, Zathureczky Lajosné 60, Voszka István dr. 60, Nistor Joáchim 40, Fernengel Gyula 40 Kádár Adolf 40 L. Fogadják a felülfizetők a Nőgyelet hálas köszönését.

Kérés a városi tanácshoz. A Szentimre, valamint a Rózsa-utcai lakosok úgy a maguk, mint a közérdekében tisztelettel kérik a városi tanácsot, hogy a Szentimre utcából és az ugynevezett kettős kútból lefolyó viznek a Vargapatakba való bevezetését eszközölni sziveskedjék. Ezen ügyben tett kérésünk méltányos, de egyben jogos is azért, mivel közmunka címen fizetjük az adót s így ennek ellenértéke képen elvárhatjuk azt, hogy minden télen és tavaszra ne kellessék térdig gázolnunk a vízben. — Ha már az utca kövezetének 40-50 év, azaz a való javításáról szó sem lehet, elvárhatjuk legalább azt, hogy a szükségesség mellett — szépészeti szempontból is megtéssék az, hiszen az ilyen munkát még falun sem tűrnek meg. Tisztelettel: az érdekelt városi lakosok.

— Az „Astra“ december 5-iki színelőadása alkalmával felülfizettek: Andreas Gheorghe prefect 400, Negruțiu Emil 300, I. Suciu dr. 300, Szőlősi Ödön dr. 260, Barbat Gheorghe dr. 200, Sámson Lajos 150, Societate Pompiilor 150, Szabó Gábor dr., Zimmy Ferenc, Rösler Károly, Nagy Lajos dr., Ferenci Ferenc, Hann József, Fried Mór 100-100, Ernst György, Teodor Lalea, Szabó Károly, Révay György, Florián Kristóf 60-60, Kaszay F. István dr. Jaklovsky Dénes, Szabó Gábor, Jakab István, Cadar Alexandru, Kálmán Lajos dr., Dumitru Nicolae, Gavrila Augustin, László Ferenc, Ioan Lie, Víz Gyéza, Gábor Dénes 50-50, Sándor Ernő 40, I. Josef 20 lei. Összesen 3420 leu.

A „Banca Nationala“ mellett működő központi deviza ellenőrző hivatal nemrégiben kiadott rendelete értelmében a bankfiók deviza szükségleteinek fedezése csak annak a városnak a piacán eszközölhető, a melyben működnek. Város, illetve bankközi deviza forgalmat a bankfiók csupán a deviza ellenőrző bizottság előzetes engedélyével bonyolíthatnak le, amelyet az ellenőrző bizottság esetenként ad. A sérelmes rendelet megváltoztatása érdekében a marosvásárhelyi iparkamara előterjesztéssel él a bukaresti Deviza ellenőrző hivatal mellett a Pénzügy- és a Kereskedelemügyi Minisztériumokhoz is.

Karácsonyfából Homoródszentpálon. A homoródszentpáli állami elemi iskola növendékei az univ. n. n. öngyógyító és ifjúsági egyesület tagjaival egyetemben folyó hó 13-án nagyon szépen sikerült műsoros estélyt rendeztek. A rendezés célja kulturális jelentősége mellett a szegény gyermekek tankönyvekkel való segélyezése volt, és az hogy a karácsonyi szentünnep estén közös karácsonyfára gyűjttesse a Nőgyelet az apró gyermekeket. Az estély előkészítésére, az is-

kolás gyermekek részvételére az egedélyt szíves készséggel adta meg a vármegye tanfelügyelőse; míg az előkészítés nehéz, de eredményes munkáját Bence Gáborné nőgyógyászati elnök, Pálffy Ágostoné és Pálffy Ákos igazgató végezte nemes ambícióval és sok hozzájárulással, amiben nagy segítségükre volt az utóbbi időben gyönyörűen gyarapodó Unitárius Nőgyelet és ifjúsági egyesület, melyek önként ajánlották fel anyagi és erkölcsi támogatásukat. Az estély műsorán 3 szavaltat, 1 ének-szám (Bence Klárka báor éneke), 1 iskoladarab és két dialóg (egyik: Gyalmai Domokos, Az új biro szerepelt, melyeket mind iskolás gyermekek adtak elő meglepően ügyes betanítással.

A Munkaügyi Minisztérium értesítette a marosvásárhelyi Kereskedelmi és Iparkamarát, hogy a karácsonyi ünnepeknek vasárnapi napra eső harmadnapján (dec 27-én) az üzletek déli 12 óráig nyitva tarthatók.

A bucaresti központi Kereskedelmi és Iparkamara alakuló közgyűlésén a marosvásárhelyi kamara részéről Rusu Ioan kamarai elnök, Bürger Albert, a marosvásárhelyi Munkaadók és Gyáriparosok Szövetségének elnöke, Popa Ioan dr. sepsiszentgyörgyi likörgyáros és Böck Adolf a szászrégeni „Handelsverein“ elnöke, kamarai tanácsosok, fognak résztvenni.

Tudomány és Haladás címen Marosvásárhelyt új folyóirat indult meg. A folyóiratnak az ismeretközlésen s a praktikus utmutatásokon túlmenő célja az, hogy az elméleti és gyakorlati téren természettudományokkal foglalkozók, hivatásbeliek és érdeklődők között, megteremtse a kapcsolatot s fenntartsa az összeköttetést, továbbá az, hogy töle telhetően és rendelkezésére álló eszközök határában belül minden komoly érdeklődőnek díjtalanul rendelkezésére álljon s a vonatkozó műszaki kérdésekben felvilágosítással szolgáljon.

Új lap. Erdővidéken Barót községben Fabian László dr. felelős szerkesztő és Kovács Sándor dr. szerkesztő Erdővidéki Hírlap címen heti lapot indítottak december elején. A gondosan szerkesztett lap a helyi érdekeken kívül a magyar egység szolgálatát is zászlójára irta.

x Butorok, függönyök eladók. Cím a kiadóhivatalban.

x Megbízható, szép és elsőrendű jó nagykabátot, kosztümöt, bál- és estélyi ruhákat legújabb divat szerint Demeter Zsigmond női divatszabónál készítenek. Bul. Reg. Ferdinand (Kossuth-utca) 12 sz. a. állami tisztviselőknek és hivatalosoknak 10% engedmény.

x Burkhárdt Gyula elhalálása után tovább folyik az asztalos üzem. Épület-, butor, portál, boltbendezési és bármilyen asztalosmunkát elvállal. Pontos kiszolgálás, elsőrendű munka. Ugyanott asztalosmesterek 80 leu óránkénti gépdíj mellett dolgozhatnak. További szíves pártfogást kérve, a Burkhárdt név alatt, tisztelettel: Burkhárdt Eadre.

x Utazók figyelmébe. Utazóbundát és lábcsákot kikölcsonöz Kaszay F. Domokos szücs.

x Gyermekkorcsolyák, használt, de teljesen jó állapotban, két pár 23-as 24-es nikkelezve, és egy 26-os számú eladó a Str. Prințul Nicolae (Árpád u.) 11 sz. alatt.

x Tancórakat háznál is adok és csoportoknak a Gáspár féle táncteremben. Lakásom Str. Văzilorilor (Iskola-u.) 6 sz. január 10-én az iskolás növendékekkel lesz egy zártkörű táncanfolyam.

A közönség köréből.

Nagyságos Voszka István dr. államügyész urnak.

A múlt keddi „fillérestélyen“ hallott, mindenkit érdeklő előadására, engedje meg, Mélyen T. Ügyész Ur, hogy pár sorban sok olyan dologra rávilágítsak, a melyek miatt már régen keserű a szájunk íze és kedvünk sem volt a nyilvánosság foruma elé lépni.

A múlt keddi értékes előadás tárgyilagossága és legjobb indulatú utbagazítása mindenkit nagyon érdekelt, nagy meglepetésünkre szolgálva, ha a T. Ügyész Ur mindenre kiterjedő érdeklődése egyszer, az utóbbi évek legmostohábbban kezelt mostoha gyermekeire, a kis kereskedőkre is kiterjedne.

Általános tévhit ugyanis, hogy „könnyű a kereskedőnek“.

Igen Tisztelet Ügyész Ur, minden szép és jó közügy iránti érdeklődése során, kérem szánjon rá egyszer némi fáradságot és vegye sorra a „boldog“ kereskedőket. E fog bámolni a megvilágosítás után. Nem a sablonos, iszerénykedő, vagy iszerénykedő panaszkodást, de a tények oly szomorú felhalmozódását fogja tapasztalni, hogy be fogja látni, mi kényszeríti a kereskedőket és különösen városunk kereskedőit, hogy a szépséget elhanyagolják.

A közönség nagyrésze („tisztelt a kivételeknek“) legszívesebben a piaci sátrakban, sőt egy része a cigányoktól vásárol, abban a tévhitben, hogy ott olcsóbb. Egyrésze pedig alkalmi közvetítő asszonyoktól, holott azt határozottan állítom, hogy olyan árban, a tisztességes hasznunk mellett, mi is eladnók. Végül megemlítendő az időnként városunkban megjelenő és napokig itt tartózkodó u. n. „olaszok“, kik a város, vagy az állam terhehez majdnem semmivel sem járulnak hozzá. Silány, haszontalan árujukkal elhalmozák jó árban a közönséget, természetesen, készpénzért. A hozzávaló bélet stb. már a helyi kereskedőktől veszik meg, jórészt, hitelben. Mivel a helyi kereskedő csak jó, tiszta, pontos méretű árut tart, ennek az ára egyenlő a silány „szövetével“ és a vevőközönség természetesen, nem az, „olasz“, hanem a helyi kereskedő ellen fordul.

A t. vásárló közönség egyrésze, ha nagyobb bevásárlást akar tenni, nem számítja a fáradságot és költséget, hanem más városokba szalad mellőzve az itt felhalmozott és igazán nehezen beszerzett jó árut. Hogy ezeken kívül is mennyiféle gond, baj bosszúság, fáradság, kockázat, fölösleges izgalmak teszik a kereskedőt apatikussá, a szépséget formák és reklámok iránt közömbössé, hosszas lenne fel is sorolni.

Nagyon szívesen áldozunk minden szépért és jóért, közhatalu és közügyekért, igyekeznünk jót és tisztát, szépet beszerezni, csinra, izlésre áldozni, a vevőközönséget korrektil kiszolgálni, de viszont kérjük a közönség megértését, jóindulatát és lokálpatriótizmusát.

Tisztelettel: L. R.

x Tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség becses tudomására, hogy jóhírű vendégömben a legutósbabon áron vállalkok társas, valamint esküvői lakomákat. Az izletes ételekről már félszázados jó hírű konyhám tanuskodik. Alkalmos helyiség, finom borok, pontos és gyors kiszolgálás. Szíves pártfogást kér: *ösv. Bodrogi Györgyné.* Str. Principesa Elisabeta (B-thieu utca) 81 szám.

Kiadó: a Könyvnyomda Részvénytársaság Odorheiu/Székelv udvarhely)

Karácsonyi cukorkák, angol tea k, piskota, teasütemény, görcei maroni, déli gyümölcs és egyéb csemegeárunk és fűszerárunkban nagy választék.

Hirsch Ignác, fűszer, csemege és cukorkakereskedésében.

Értesítés.

Kizárólag csak Szöllősi Samu szeszgyárából eredő finomított szesz, palackozott üvegekben finom tea-rumok, jó zamatos asztali borok és mindenféle édesített italok, valódi szilvium eredeti minőségben és gyári raktári áron kaphatók Lebovits Géza vegyes kereskedésében a szombatfalvi vasút mellett, ahol mindenféle fűszerár legpontosabban lesz kiszolgálva.

Szíves pártfogást kér:

LEBOVITS GÉZA vegyeskereskedő.

Üzlet-áthelyezés.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy üzletünket áthelyeztük a Bulevardul Reg. Ferdinand (volt Kossuth-utca) 4 számú újonnan épült házba, hol raktáron tartunk saját készítésű cipőket a legdivatosabbtól a legegyszerűbbig, ugyiszintén mérték utáni rendeléseket és javításokat gyorsan és pontosan készítünk.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve vagyunk teljes tisztelettel:

Dobrai és Ferencz.

Hirdetmény.

A t. c. közönség b. figyelmét felhívom az alábbi eladó tárgyra, u. m.: 2 drb. művészi kőből faragott kerti dísz nagy tigris alakokkal, hozzá illő 2 kőből való vázával, 1 drb. kerti kerek kőasztal kemény kőből, 1 szalon majolika-hályha, 1 drb. díszes takaréktűzhely cserépből 2 karikával 2 sütő rellel, 1 drb. állvány kerti vázával.

Több szalonba való dísz-virág-vázák és faldekorációk, s egyéb értekezni kész tárgyak. Békét kívánok mindenkinek.

Str. Cioroban most Tekintetes Urak, meg nem haragudnak, azt bátorodom kérdezni: — nem volna a jobb, ha az emberek a Thaly Kálmán indítvány formáját választják, s nem a korbáccsal fejező Savade szelídítő ei-

Naponta friss tea-vajat, paprikás szalonnát, mindenféle sajtot, csokoládét, kávékat HIRSCH IGNÁC fűszer és csemege kereskedésében.

Nagy karácsonyi vásár

HIRSCH RUDOLF divatüzletében egész december havában.

Ez alatt az idő alatt a raktáron levő összes áruk mélyen leszállított áron árusíttatnak.

Dela primăria comunală Cristur.
No. 1010—1925.

Publica ie.

Se aduce la cunoștință celor interesați, că în ziua de 30 Decembrie 1925 ora 11 a. m. se va ține licitație minuendă publică cu oferte închise și sigilate în localul primăriei Cristur pentru darea în întreprindere construirea celor 19 ferestri noi (dubli) necesari la localul primăriei.

Licitatia se face conform condițiilor generale de lucrări publice și legii contabilității Art. 72.—83.

Ofertele împreună cu garanția provizorie de 5% din valoare ofertei trebuie trimise la timp, de orice carior sosi după data și ora ținerii licitației, nu se vor lua în considerație. Supraoferte nu se primesc.

Orice relațiuni referitoare la aceasta întreprindere se pot lua în orice zi de lucru în cancelaria primăriei între orele 9—12 și 14—17.

Cristur la 14 Dec 1925.

Benkő ss. Szatmáry ss.
primar. primnotar.

Árlejtési hirdetés.

Cristur község előljárósága a község házára szükséges 19 darab új, külső belső, befelé nyíló ablak készítésének vállalatba adása végett 1925 év december hó 30-án délelőtt 11 órára a község házához zárt írásbeli versenytárgyalást tűz ki.

A versenytárgyalás a számviteli törvény 72—83 szakaszai rendelkezéseinek figyelembevételével tartatik meg.

Vállalkozni szándékozók ajánlatukat zárt borítékban a megajánlott vállalati összeg 5%-ának készpénzben való csatolása mellett 1925 december 30-án délelőtt 11 óráig a község előljáróságánál annyival is inkább adják be, mert a későbbben érkeztek nem vétetnek figyelembe.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

A munka kivételére vonatkozó feltételek a község előljáróságánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Cristur 1925 dec. 14.

Benkő s. k. Szatmáry s. k.
bíró. főjegyző.

Négy köszipostályt végzett
fiu tanulónak felvétetik
Könyvnyomda R.-T.-nél.

Ha a Bulevardon (Kossuth-u.) sétál,
feltétlenül nézz be a **Felméry-féle**

cipőáruházba,

hol feltétlenül fog találni mindenféle cipőt, úgy mint vadászcipőt és csizmát, hócipőt, sárcipőt, házcipőt és a legegészségesebb estélyi cipőket, kiváló jó minőségben és izléses kivitelben.

Szenzációs olcsó árak:

női, férfi és gyermek harisnyákban.

Eladó!

Az összes butorraktáram készletét mélyen leszállított áron kiárusítom, ahol a legmodernebb

háló- és ebédlő-garnitúrák

vásárolhatók. Plus ebédlő diványok nagy választékban kaphatók. — Továbbá olcsóbb festett butorok és székek is kaphatók.

Megrendeléseket bármilyen kivitelben elvállalok:

Balázs Károly utóda

kész butorraktára

Odorheiu, Bul. Reg. Ferdinand 27 sz.

Aprított tűzifa-eladása.

Ne mulassza el egy próbát tenni, hogy a felaprított fávétellel jobban kijön, mint ha székérrel veszi.

Tűzifa telepemen lehet kapni aprított tűzi bükkfát. Házhöz szállítva kicsinyben és nagyban ára klg. 1.30. egy m. mázsáig, egy m. mázsán felül 1.20., házhöz szállítva 10 banival drágább. — Faszén és mésztutányos áron kapható Petőfi utca 22 szám alatt.

Szives pártfogást kér:

Dobay Albert,
aprított tűzifa kiárusító telep Str.
Mircea (Petőfi-utca 22)

Karácsonyi ajándéktárgyak és izléses levélpapír-különlegességek a **Könyvnyomda Részv.-T. papirkereskedésében kaphatók.**

Ház 96 házszám Archita—Erkeden, 2 szoba, konyha, istálló stb., virágos- és nagy gyümölcsös kerttel jutányosan eladó. Azonnal beköltöztethető. Művészeti különösen alkalmas. Bővebbet tulajdonosnál: Odorheiu Bulevard Reg. Ferd. (Kossuth-utca) 109/a.

FÜRÉSZGYÁR A SZÉKELY NÉPNEK!

Szives tudomására adom az érdekelteknek, hogy fűrészgépjárat üzembe hoztam ahol a székely népnek vágok idegen vágást is, mint ezelőtt, olyan kedvező, legolcsóbb árak mellett. Kérem meggyőződni, mert mikor nálam vágat, akkor fogja látni az árkülömböséget. A fűrészt leginkább az én székely népemért állítottam fel, akiknek háboru előtt is testvériesen vágtam fűrészmén, ezután is azon leszek, hogy ugyanolyan kedvezményekben részesítsem a székelyeket, mint évekkel ezelőtt.

Kérem szives pártfogásukat. — Felveszek fűrészgépjáramba munkásokat, akik régebbi időben nálam tanultak; gáttéreseket, cirkulásokat, gépész, illetve „Diesel“ nyersolajmotor kezelőt.

Továbbá téglagyári munkásokat már most szerződtek a nyári szezonra. — Szalagszerépprés és revolver-cserépprés kezelőket, akik azzal már foglalkoztak, jelentkezzenek **Fabián Józsefnél** Odorheiu Esetleg bizonyítvány-másolatokkal felszerelt leveleket is elfogadok, eddigi működés megjelölésével — **Tégla- és cserépmegrendeléseket elfogadok.**

Nagybecsű tudomására adom a tisztelt öröktető közönségnek, hogy malmom a karácsonyi ünnepek után is állandóan üzemben lesz. Azokat, kik nem értek el az ünnepek előtt öröktetni, bármikor az ünnepek után is szívesen látom.

Tisztelettel:

FABIÁN JÓZSEF.

Szives tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy a téli időnyre rendelkezésére állok az alább felsorolt cikkekkal, a mai viszonyokhoz képest, jutányos árak mellett.

Zsolnai, losonci és buhusi posztók, női ruhaszövetek, barchettek, szőttesek, chifonok, gyolcsok, delainek, kartonok, Anton Klinger-féle harisnyák, különböző minőségben, gyermekzoknik, női harisnyák, nagy posztó- és hárászkendők, fejkendők, butorszövetek, ágygarnitúrák, paplanok, mindennemű rövidárúk.

Szives pártfogást kér,

tisztelettel:

JAKAB GYULA,
Odorheiu, Bul. Reg. Ferdinand No. 7.

Nagy Karácsonyi Vásár!

December 1--25-ig.

Ezen idő alatt az összes raktáron levő árukat mélyen leszállított áron fogom

✦ ✦ ✦ ✦ forgalomba hozni ✦ ✦ ✦ ✦
Győződjön meg mindenki róla!

Szenkovits J. utóda:

Degró Béla.

Nagy Karácsonyi Vásár Tamás J. cégnél Principesa Elisabeta (Bethlen-utca.)

berri érdek nevezetesen tett el nemrégiben a főrosnak főutcájáról, a mai Karácsonyfadiszek és cukorkák nagy választékban. Angol, orosz, keksz, csokoládé desszertek.

Ferdinand 4. száma alól. A régi utcának, a későbbi Kossuth Lajos utcának ez a kis háza a Kórház néven volt az utóbbi évtizedekben általános ismeretes a nemcsak a

részebe vállalom személyszállítást autóval: ifj. Barkóczy Albert.

új családi jégszekrény eladó.